

3. Бучківська В. Л. Незаконне проведення абортів: кримінально-правова кваліфікація та судова практика. *Медичне право*. 2014. № 2. С. 18–27.

4. Черевко Кирило Олександрович. Кримінально-правова характеристика незаконного проведення абортів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук (12.00.08) // Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2011 р. 20 с.

5. Крылова Н. Е. Ответственность за незаконное производство абортів и необходимость уголовно-правовой защиты «будущей» жизни / Н. Е. Крылова. *Вестник МГУ. Серия 11 «Право»*. 2002. № 6. С. 38–53.

6. Право України / Кримінальне право України / Особлива частина кримінального права України : підручник. URL: <https://scicenter.online>.

Смаглюк О. А.,
аспірант Донецького юридичного
інституту МВС України

АСПЕКТИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ СТАТЕВИХ ЗНОСИН З ОСОБОЮ, ЯКА НЕ ДОСЯГЛА ВІКУ ШІСТНАДЦЯТИ РОКІВ, ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ІНОЗЕМНИХ КРАЇН

Сьогодні всебічне забезпечення статевої недоторканості особа, яка не досягла шістнадцятирічного віку, вважається виміром цивілізаційної зрілості суспільства, його здатності створити умови для гармонійного розвитку підростаючого покоління.

Можна відзначити, що здатність і бажання вести активне статеве життя у підлітків з'являється раніше, ніж можливість зрілої реалізації таких відносин. Разом з тим, вступаючи в статеві відносини, в більшості випадків, підлітки повною мірою не усвідомлюють наслідків, а здатність нести за них відповідальність – взагалі обмежена.

Кримінальний кодекс України у ст. 155 передбачає відповідальність за статеві зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку.

Аналіз положень ст. 18 Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (ратифікована Україною 20 червня 2012 року) ставить вимогу до визначення кожною стороною віку, до досягнення якого забороняється займатися діяльністю сексуального характеру з дитиною [1].

Проведений нами аналіз кримінального законодавства деяких зарубіжних країн дозволяє відзначити, що у більшості країн застосовується такий термін як «вік сексуальної згоди» та вживається словосполучення «статева зрілість».

Семантичне значення поняття «статева зрілість» описується так: це стан організму, що характеризується загальним фізичним розвитком та морфофункціональним станом статевих органів, який дає змогу людині без шкоди для здоров'я здійснювати статеві функції [2, с. 72].

Судово-медичне поняття «статева зрілість» означає такий стан організму людини, за якого вона може виконати всі статеві функції без шкоди для здоров'я. Щодо осіб жіночої статі, то зазвичай йдеться про статеві зносини, зачаття, пологи й вигодовування дитини. Відносно осіб чоловічої статі – здатність регулярних статевих зносин і запліднення [2, с. 72].

Встановити чіткий мінімальний вік статевого повноліття – це одна із рекомендацій Комітету ООН з прав дитини. Проте, після внесення змін та доповнень до статті 155 КК України відповідно до Закону України від 14 березня 2018 р. «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо захисту дітей від сексуальних зловживань та сексуальної експлуатації», словосполучення «статева зрілість» зникло із диспозиції аналізованої норми.

У деяких країнах законодавство розрізняє загальний вік статевого повноліття і вік статевого повноліття повії чи іншої особи, що одержує винагороду за вступ у статевий зв'язок. При цьому цей вік повії встановлюють вище (зазвичай 18 років), ніж межа віку при безкоштовному сексі. Це виводить дитячу проституцію за рамки закону.

Крім того, слід відзначити, що Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії забороняє використання дитини (особи до 18 років) в проституції.

У більшості країн світу вік сексуального повноліття варіюється між 14 та 18 роками. Слід відзначити, що найменше з таких обмежень – 9 років у Ємені, 12 років – Зімбабве, Мексиці, Філіппінах, а найбільше – 22 роки у Нігері, Мадагаскарі, Чаді. Проте у Катарі, Омані та Саудівській Аравії такі обмеження не встановлені.

Кримінальне законодавство таких країн, як Республіка Болгарія, Латвійська Республіка, Нідерланди, Республіка Білорусь, Азербайджанська Республіка, Республіка Узбекистан, Грузія, Республіка Таджикистан, Республіка Казахстан передбачають кримінальну відповідальність за сексуальні відносини з особою, яка не досягла 16-річного віку. У Чеській Республіці до 15 років статевий акт є незаконним і карається законом. При цьому чеські закони у даному випадку стоять на захисті неповнолітньої особи, її сексуальної недоторканості, не дивлячись на те, чи мала місце згода неповнолітньої особи чи ні. Тобто, повністю кримінальну відповідальність за статевий акт з неповнолітньою особою несе повнолітня особа.

Серед країн Європейського союзу найнижчу вікову межу, встановлену законом як статеве повноліття, має Королівство Іспанія: 13-літні мають повне право на статевий акт. 14 років – це вік статевого повноліття, наприклад, в Австрійській Республіці, Естонській Республіці та Республіці Хорватії. 15-літні мають право на сексуальне життя у Французькій Республіці та Грецькій Республіці. У 16 років – статеве повноліття у Королівстві Бельгії та Фінляндській Республіці. До 17 років мусять чекати на сексуальне життя на законній основі у Республіці Кіпр та Республіці Ірландії. Турецька Республіка, Держава-місто Ватикан, Святий престол, Республіка

Мальта ставлять вимогу досягнення особою 18 років; деякі країни Близького Сходу статеву зрілість пов'язують з фактом вступу особи у шлюб [3].

Американському кримінальному праву відоме так зване статутне згвалтування, яке означає статеві зносини з особою, яка не досягла певного віку (в різних штатах цей вік не є однаковим), незалежно від того, чи дала така особа згоду на статеві зносини. Проблема передусім стосується дітей, які внаслідок психологічної, соціальної та особистісної незрілості, залежності від дорослих, недостатнього життєвого досвіду та багатьох інших чинників найменше захищені від небезпек, зокрема виявів сексуального насильства (за даними ЮНІСЕФ, кожна п'ята дитина в Європі стає жертвою сексуального насильства).

Таким чином, кримінальне законодавство зарубіжних країн в цілому сприйняло рекомендації міжнародно-правових документів, які діють у сфері забезпечення регулювання статевих зносин з особою, яка не досягла статевого повноліття. Водночас слід визнати, що сам спосіб регламентації суспільно небезпечних діянь, які заподіюють шкоду статевій недоторканості особи, істотно залежить від моральних, культурних, історичних факторів формування кримінального законодавства в цілому.

Список використаних джерел

1. Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства від 25.10.2007. Офіційний вісник України. 2012. № 93. Ст. 2071.

2. Герасименко О. І. Словник-довідник термінів судової медицини. Київ : Ін Юре, 2002. 482 с.

3. «За статеві відносини з особою до 16-річного віку – тюрма». URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/24333121.html>.

Степанова Д. Р.,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри
кримінального права Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних наук
Симоненко Н. О.

ПРОБЛЕМАТИКА КЛАСИФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ

На сьогоднішній день проблема торгівлі людьми в Україні з'явилися як наслідок зростання безробіття, зменшення асигнувань на програми соціального захисту, зuboжіння населення. Низький рівень доходів штовхає громадян України на пошуки роботи за кордоном навіть без знання мови і правових знань, без кваліфікації, на нелегальних умовах, що водночас зумовлює їх перехід до груп ризику. Так, у 2012 році по допомогу до